

From: "Kihusalu Talu" <kihusalu.talu@gmail.com>
Sent: 9/22/2025 8:44:56 AM
To: <maaelukomisjon@riigikogu.ee>, <keskkonnakomisjon@riigikogu.ee>
"Keskkonnaameti looduskeskused" <info@keskkonnaamet.ee>, "Tanel Tärna"
<Tanel.Tärna@keskkonnaamet.ee>, <kristen@reform.ee>, <janar.holm@riigikontroll.ee>,
<info@kliimaministeerium.ee>, <andres.sutt@kliimaministeerium.ee>,
<Aimar.Rakko@kliimaministeerium.ee>, <Antti.Tooming@kliimaministeerium.ee>,
<Kristi.Parro@kliimaministeerium.ee>, <hendrik.terras@agri.ee>, <eesti200@riigikogu.ee>,
Cc: <keskfr@riigikogu.ee>, <EKREfr@riigikogu.ee>, <reformfr@riigikogu.ee>, <isamaa@riigikogu.ee>,
<sotsiaaldemokraadid@riigikogu.ee>, "RMK" <rmk@rmk.ee>, <kristjan.tõnisson@rmk.ee>, "Kaupo Kohv
| RMK" <kaupo.kohv@rmk.ee>, <viljandimaa@rmk.ee>, <pria@pria.ee>, <eesti.lihaveis@gmail.com>,
"Jane Mättik" <jane.mattik@gmail.com>, <marko@linnamae.eu>, "Airi Külvet" <airi@liivimaalihaveis.ee>,
<kontor@lammas.ee>, <kerli.ats@epkk.ee>, <ejs@ejs.ee>, <Janel.Lohvart@triniti.ee>,
<Villu.Otsmann@triniti.ee>, <Siim.Maripuu@triniti.ee>, <sakala@ajaleht.ee>, <err@err.ee>,
<vihje@delfi.ee>, <vihje@postimees.ee>
Subject: Erakorralise istungi kokku kutsumine seoses hundirünnakutega Soomaa piirkonnas ja Eesti
toidujulgeolekuga

Lugupeetud Maaelukomisjon ja Keskkonnakomisjon!

Varsti saab pea aasta teile läkitatud avalikust pöördumisest Eesti karjakasvatuse päästmisest ja pean tõdema, et selle aja jooksul ei ole mitte midagi paremaks läinud – kaos on tänaseks totaalne.

Tänaseks on minu karjadest huntide poolt tapetud **96 looma** – viimase nädalaga tapeti Soomaal huntide poolt 4 ca 200 kg noorlooma ja 5 vasikat. Täna ei saa enam rääkida vasikate murtumisest, vaid hundid murravad praktiliselt igal ööl suuri eelmisel sügisel ja talvel sündinud noorloomi. Lisaks minu karjale, on vasikatest puhtaks söödud teise kohaliku luhahooldaja Andres Heina lihaveiste kari, kes on asjaajamise Keskkonnaametiga tunnistanud lootusetuks ja viib järele jäänud karja tapamajja. Piirkonnast on lahkunud ka karjakasvataja Siim Suitsmart, kes peale suve alguses toimunud hundirünnakuid viis päeva pealt kõik oma loomad Soomaa luhtadelt minema. Märkimata ei saa jätta ka kogu elu Soomaal elanud luhahooldaja Ulvi Rosenbergi 12 aastast hobust, kelle hundid tapsid ja sõid ära eelmise aasta lõpus – alguses tehti vanainimene Keskkonnaameti ja Keskkonnaagentuuri poolt üldse lolliks, väites, et hunt ei ole käinudki, suvel saime asja vist siiski sinnamaani, et Keskkonnaamet tunnistas hobuse hundi murtuks ja jääb vaid loota, et hobune ka hüvitatakse. Olukord on Soomaa luhahoolduse seisukohast katastroofiline, sest kõik karjakasvatajad kas põgenevad või viivad loomi tapamajja ja ka minu ettevõtetel ei ole järgmiseks aastaks enam loomi, kellega Soomaa luhtasid hooldada.

Tegemist ei ole kindlasti ainult Soomaa karjakasvatajaid vaevava probleemiga – Keskkonnaamet on koos Keskkonnaagentuuriga üritanud mulle väita, et probleemid on vaid minu veistega, mind sisuliselt tahtes lolliks teha. Hetkel võib Soomaad pidada „hundi pealinnaks“, kuid need murtjad liiguvad paratamatult siit laiali üle kogu Eesti. Fakt on see, et murtud lihaveiste vasikad ei ole juba ammu enam vaid kohalike karjakasvatajate mure – Soomaa ümbruse külad on külakoertest sisuliselt tühjaks söödud. Arvestades, et Aafrika seakatku tõttu on kodumaine seakasvatus juba niigi tugeva löögi all, võib Soomaa hundivabrikus tapma õpetatud huntide laiali levitamine tähendada tõsist ohtu kogu Eesti lihaisekasvatusele. Lambakasvatus on hundiprobleemi tõttu juba sisuliselt kokku varisenud. Aafrika seakatku tõttu on riik sunnitud jõuliselt sekkuma ka metssigade arvukuse alla toomisele, mis võtab huntide toidulaualt veelgi toitu vähemaks. Keskkonnaamet ei ole oma avalikes sõnavõttudes viidanud vajadusele huntide populatsiooni vähendada – on vaid öeldud, et kui metssigade populatsiooni jõuliselt vähendatakse, siis hunt saab ikka hakkama ... ju siis on plaan süüa veel viimased lambad, veised ja külakoerad huntidele, peale mida hunt ikka nälga sureb. Looduses on asi paraku karm ja tugevam sööb nõrgema – ei saa elada väärustunud loodusseadusi eiravas ideoloogias ja asju tuleb nimetada nii nagu nad on. Kui riik koheselt Keskkonnaameti tegevusetust ei peata, võime rääkida Eesti lihakasvatuse lõppemisest, mis tähendab hävingut Eesti toidujulgeolekule.

Palun viivitamata kutsuda kokku **erakorraline Maaelukomisjoni ja Keskkonnakomisjoni istung** järgmise päevakavaga:

1. Kihusalu talu ja Aberdeenland teevad ülevaate Soomaal viimasel aastal toimuvast (planeeritav aeg ca 30-45 minutit):
 - a. Kihusalu talu, Aberdeenland OÜ ja teiste Soomaa karjakasvatajate hundirünnakute ülevaade
 - b. Detailne ülevaade aasta otsa kestnud Keskkonnaameti asendustegevusest Soomaa hundiprobleemi lahendamisel
 - c. Ülevaade aasta otsa Keskkonnaagetuuri tegevusest Soomaa hundiprobleemi lahendamisel
 - d. Ülevaade Kliiministeerimile läkitatud Soomaa karjakasvatajate avalikust ühispöördumisest
2. Riigi poolne sekkumine:
 - a. Jahiseaduse muutmine, lubamaks nuhtlusisendite küttilmisel öösihik ja muud ettepanekud
 - b. Keskkonnaameti ja Keskkonnaagetuuri tegevuse(tuse) üle kontrolli algatamine ja süüdlaste vastutusele võtmine
 - c. Riigikontrolli auditi tellimine Keskkonnaagetuuri poolse nn “hundiuurimise” programmi kohta – ma ei ole tänaseni saanud “hundiuurimise” lähteülesannet ega eelarvet, vähese saadud info põhjal on vaid tekkinud sügavad kahtlused, kas sümboolses summas riigieelarvelisi vahendeid on mõistlikult kasutatud. Ideoloogiliselt meelestatud “hundiuurimise” tulemuseks on väga suured anomaalsed erinevused huntide arvukuse riiklikus statistikas vs looduses nähtuga ning üle riigilised tohutud huntikahjud
 - d. Soomaa hundirünnakute kahjude hüvitamine – kuna see on puhtalt riigi ametkondade poolt loodud probleem, siis Soomaa karjakasvatajate selge sõnum riigile on, et huntide murtud loomad tuleb riigil asendada, et jätkusuutlik luhahoodus saaks Soomaal jätkuda

NB! Keskkonnaamet eelmisel aastal kadunud vasikaid valdavas osas ei tunnistanud kadunuks olevat ja sellega seonduvalt olen alatanud Tallinna Halduskohtus kohtumenetluse (kaebus manuses) – käesolev dokument annab ülevaate ka Eestis kehtiva seadusandluse mittevastavusest Euroopa Liidu õigusega, olles vastuolus veel ka Eesti põhiseadusega.

Teie kiiret vastust ootama jäädes.

Lugupidamisega,

Tiit Soa

Kihusalu talu

Aberdeenland OÜ

m: +372 55632638

e: kihusalu.talu@gmail.com